

POSTENS IDENTITETSKORT SVENSK VERSION 1909-1969

Detta exponat har ambitionen att presentera de för Sveriges postverks tillhandahållande identetskort med blankett typ 364 och 365 fram till år 1969, vilket är exponatets sista objekt med nytt blankettnummer 2142.02 som avslutning. Iden med identitetskorten togs upp första gången vid 1885 års kongress i Lissabon. Det var dock endast tio länder som undertecknade detta avtal. Sverige tillhörde majoritetsgruppen av länder som ställde sig utanför, men godkände å andra sidan de tio ländernas identitetshäften som legitimationshandlingar för utländska besökare. För Sveriges egen del infördes ett nationellt identetskort i januari månad 1909 med ett speciellt häfte, tryckt i Sverige och ej distribuerats genom UPU. Texten torde dock överensstämma med UPU:s uppställda kriterier med text på Svenska och Franska. Antalet utfärdade kort var från starten 1909 inte så stort ca.250 styck per år fram till 1923 då utfärdandet av kort ökade och först år 1924 passerat 1000 ex. senare års statistik är mera svårtolkad enär det redovisas i femårs perioder.

BEARBETNING

Min bearbetning begynner med kort tryckt av Kungliga Hoftryckeriet Iduns tryckeri AB utfärdat 1912. Därpå de olika tryckerierna och deras varianter som genom UPU:s försorg framställt korten och distribuerade till länderna i detta fall Sverige. Bladets huvud markerar: på vänster sida blankettnummer, mitten årtal samt till höger tryckeri och typ. Numrering av typer har jag själv fått sätta. Senare visas även anmälningsblanketter för att erhålla identetskort vilka hade för avsikt att i postens arkiv vara referensmaterial. Exponatet avslutas med kort från 1969 där det gamla blankettnumret 364 övergått till 2142. Presentationen sker i kronologisk tidsordning, i de fall blankettens tryckår inte överensstämmer med användningstiden har användningstiden visats.

BETYDELSE OCH OMFÅNG

Området har nog inte behandlats i någon större omfattning tidigare. Men är ju en punkt inom UPU varpå det ger legitimitet och vikt att behandla. Min avsikt är att visa att det finns en mängd olika utförande på såväl kort som de olika frimärken som betalning för tjänsten. Detta bör studeras och dokumenteras som ett intressant posthistoriskt ämne.

KVALITET

Eftersom dessa handlingars syfte har varit som legitimation och sålunda har varit öppnade och stängda ett stort antal gånger och sannolikt förvarade i en plånbok är jag mycket nöjd med den kvalité jag kan uppvisa i exponatet.

KÄLLOR

* Svensk Posthistoria Billgren/Andersson

*Ferdén census of Swedish mail until 1940

*Per Gustavssons goda hjälp med (avskrifter och översättning

*Facit katalog

* Sören Anderssons lärorika telefonsamtal

från UPU:s världspostkonventionerna 1885-1989)

FORSKNING OCH STUDIER

Området är inte så väl dokumenterat så det mesta av resultaten jag visar är av egen slutledning av insamlat materialet och studier av desamma.

Tryckeri	Giltighets-tid	Kostnad	Tidigast	Senast
Idun Stockholm	Ett år	50 öre	(1-1-1909)	(1921)
Société Po.L-Bern	TVå år	50 öre	(1922)	(1924)
Société Po.L-Bern	Tre år	50 öre	1925*	1933*
Orell Füssli Zürich	Tre år	50 öre	1938*	1956*
Orell Füssli Zürich	Fem år	50 öre	1960*	1961*
Orell Füssli Zürich	Fem år	1 krona	1962*	1969*

Tabellen visar vad jag hittills kommit fram till vad anbelangar tryckeri av blanketterna samt giltighetstid och kostnad. () enligt litteratur. * egna objekt.

PRESENTATION OCH SÄLLSYNTHETER

Objekten visas med olikheter där skannade bilder förekommer. Sällsynta med dubbleramar. Exponatet kan uppvisa sällsynta objekt nämligen där betalningen är fullgjord med 50 öre Oskar II och med 50 öre Medaljong samt ett urval av Bl. 365, nämligen anmälningsblankett för att erhålla identetskort vilka även skulle vara dokumentation om utställda identetskort i postens arkiv.

Kort i format 154 x 107 mm tryckt Kungliga Hofboktryckeriet. Iduns tryckeri ab. Blankett 364. Nov. 1908

Ett av två kända kort med Oscars frimärken som betalning (enl. Férdén)

Innehavare: Disponent David Lund kortet utfärdat 2-7-1912 i Lund av posttjänstemannen Landin.
normalstämpel 33. Kostnaden för kortet betalades med 50 öre Oscar Facit nr 59

Den svenska posttjänsten med identiteteskort infördes januari 1909. Avsikten med korten var att utgöra en legitimations handling gentemot postverket vid utkvitterande av Rek. Ass, Paket och postanvisningar. Denna blankett eller kort benämndes som bl. 364. kortet hade vid denna tid en giltighet av ett år. Det första kända bevarade kortet utfärdat 10-6-1909 i Stockholm avbildat i ExpoNat V. Det bör tillägas att de tidigaste korten var giltigheten nationellt först efter avtal slutits 1920 internationellt.

Kortets text : den röda på franska och svart på svenska huruvida kortets användningsområde och innehavarens ansvar om eventuell skada om förlorat kort eller oriktigt användande. Tryckeriet och blankett nummer i ovalen.

Totalt utfärdades
år 1912.
289 styck

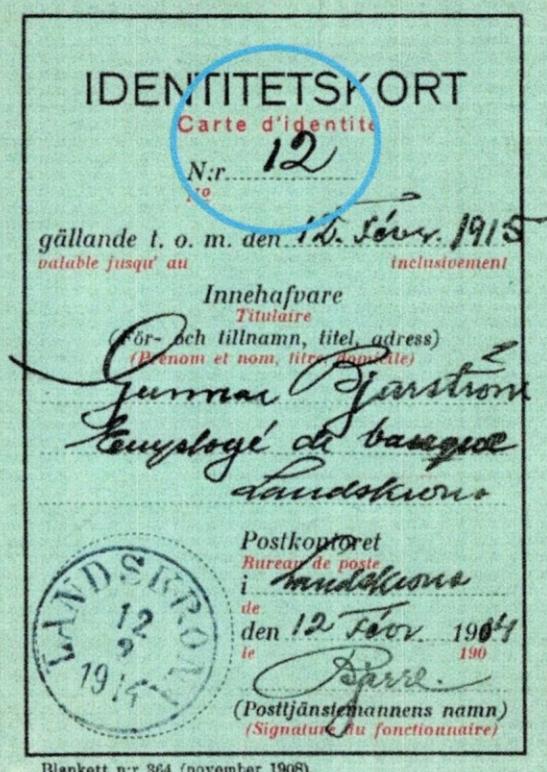
Kort i format 154 x107 mm tryckt Kungliga Hofboktryckeriet. Iduns tryckeri ab. blankett 364 Nov 1908

Detta nummer
var även avsett
som dokumentat-
ion på en blankett
nummer 365. Ett
nummer som in-
fördes i den sär-
skilda förteck-
ningen av utfär-
dade postkontors
identitetskort.

Anmärkningar.

Ranking & Observations.

1. Detta kort är uteslutande afsedt att användas såsom legitimationshandling för utbede piéce justificative pour obtenir la délivrance kommando af postförsändelser. d'envois postaux.
 2. Identitetskort, gällande för ett år, ut-Des cartes d'identité, valables pour un an, ställas av postkontor till person, som är peuvent être délivrées par les bureaux de poste à postkontoret känd eller på tillsfördes personnes connues au bureau ou en état de litligt sätt styrker sin identitet, prouver leur identité d'une manière irréfutable. För kortet erlägges en avgift af 50 öre. Le prix de la carte est fixé à 50 öre.
 3. Därest under kortets giltighetsdådana Si, durant la période de validité de la carte, ändringar inträda i innehavarens utseende, l'extérieur du titulaire s'est modifié à tel point att fotografien eller personalbeskrifningen qu'il ne concorde plus avec la photographie icke vidare därmed överensstämmer, måste ou le signalement, la carte doit être immédiatement renouvelée.
 4. Innehavaren af ett identiteteskort är ansvarig för all skada, som kan uppstå genom svable du dommage que peut entraîner soit kortets förlust eller genom oriktig användning af detsamma. de cette carte.

Blankett n:r 364 (november 1908).

Det finns två kända kort med Gustav V medaljong frimärken som betalning (enligt Ferdén)

Detta kort är ej dokumenterad där, sålunda är detta det tredje kända förnärvarande.

Innehavare: Gunnar Bjurström Landskrona 12 februari 1914 normalstämpel 12. 50 öre betalades med Facit nr 91 50 öre medaljong. Giltighet Ett år totalt utfärdade kort 1914: 291 styck

Första gång
id-kort togs in i
huvudkonventionen var vid
UPU:s Madrid
kongress 1920.
Det hade
däremot varit
möjligt att
länderna tidi-
gare haft
nationella
utförande av
id handling.
Det fastställda
dokumentets
utseende var 1
januari 1922.
De första åren
var giltigheten
satt till 2 år.
192X ändrades
till 3 år.
Det var UPU:s
internationella
byrå som till-
handahöll
korten.

Kort i format 148 x 106 mm 1923 med två års giltighet tryckt och distribuerad genom UPU

Tidigaste Kända Utfärdat 22-6-1923 Värdsberg

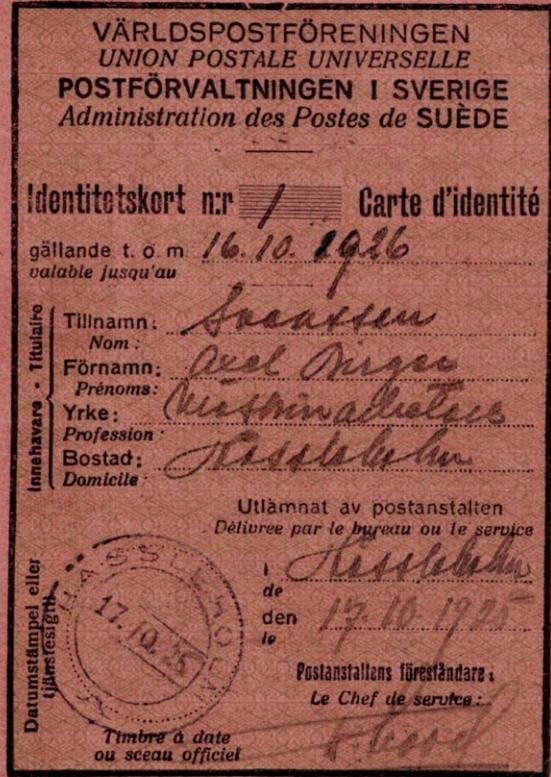
1925 års kort med tryckt 3-års giltighet (dock detta kort endast giltigt i ett år) Kan bero på, innehavarens ålder.

ANMÄRKNINGAR

- Detta kort gäller såsom legitimationshandling i mellanhan-
vanden med posten.
- Identitetskort, gällande under tre år, utlämnas av postan-
stalterna, under förutsättning att sökanden antingen är å
postanstalten känd eller också är i tillfälle att på tillförlitligt
sätt styrka sin identitet. Dyligt kort bör ihyltas med latinska
bokstäver.
- Därest under kortets giltighetstid innehavarens utseende
undergår sådana förändringar, att det icke längre överens-
stämmer med fotografién eller signalementet, måste kortet
förytas.
- Postförvaltningarna är icke ansvariga för de följer, som
kunna uppstå, om identitetskortet går förlorat, tillgripes
eller användes av obehörig.

OBSERVATIONS

- Cette carte est reconnue comme pièce justificative d'iden-
tité pour les opérations postales.
- Les cartes d'identité, valables pendant trois ans, sont dé-
livrées par les bureaux ou services postaux, pourvu que le
demandeur soit connu notamment à la poste ou qu'il soit
à même de justifier de son identité d'une manière irréfu-
table. Les cartes doivent être libellées en caractères latins.
- Si, pendant la validité de la carte, la physionomie du titu-
laire s'est modifiée au point qu'elle ne répond plus à
la photographie ou au signalement, la carte doit être
renouvelée.
- Les Administrations des postes ne sont pas responsables
des conséquences que peut entraîner la perte, la soustrac-
tion ou l'emploi frauduleux de la présente carte.

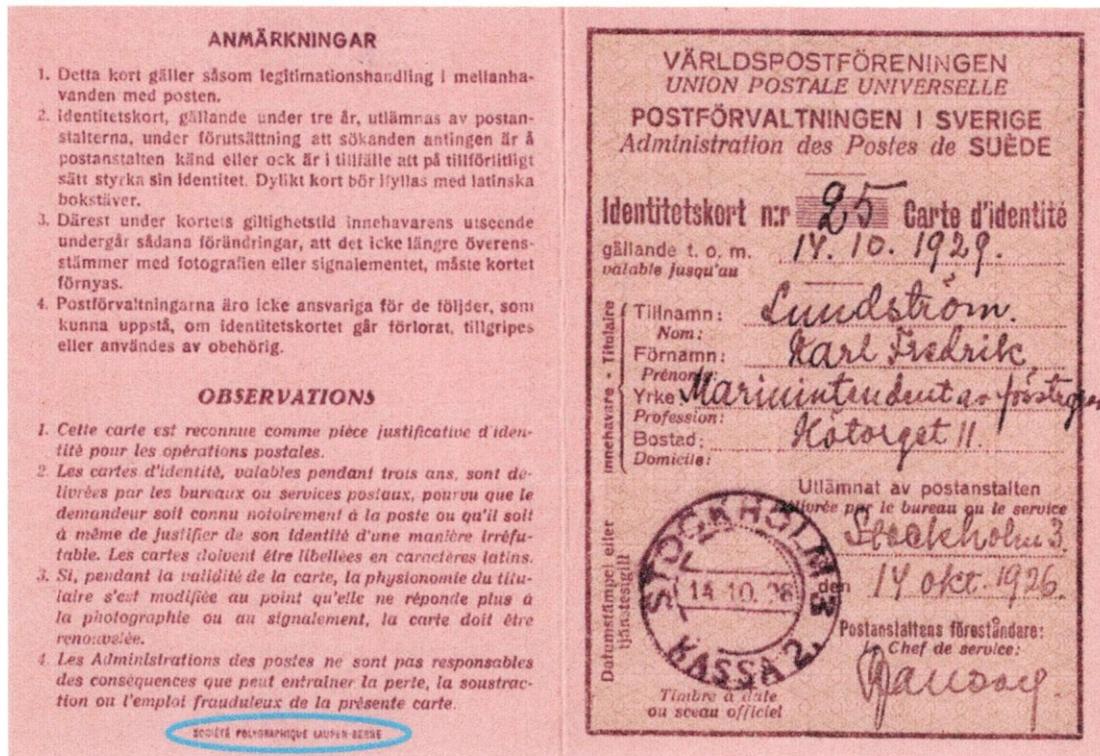

Detta kort
utfärdat
17-10-1925
till en
yngling på
20 år.

Kortets
tryckeri
torde ha
blivit för-
skjutet på
pärmens
baksida så
tryckeriets
namn är ej
synligt

Kort i format 148 x 106 mm

Text: Société Polygraphique Laupen-Berne tryckt genom UPU.

Från Stockholms kongressen 1924, förlängs giltigheten till tre år vilket trädde i kraft 1 okt. 1925. Enligt artikel 32. Observera om innehavaren förändrar sitt utseende måste nytt kort införskaffas. Även att avgiften att utfärda kortet måste betalas medelst frimärke togs bort. Detta kom dock inte att tillämpas i Sverige där id handlingen frimärktes.

Innehavare : Karl Fredrik Lundström Marinintendent av 1:a graden
Stockholm 3 Kassa 2 14-10-26 avgift om 50 öre Facit nr 192 Gustav V

En intressant aspekt vad identitetskorten anbelangar var att om en person nyttjar identitetskortet vid uthämtande av post eller paket eller postanvisnings pengar, så är inte posten ansvarig om det blir fel. Detta betyder att innehavaren måste anse id-kortet som en värdehandling och ej kommer i orätta händer då innehavaren själv är ansvarig även vid bedrägligt användande.

Kort i format 148 x106 mm

Text: Société Polygraphique Laupen-Berne

SOCIÉTÉ POLYGRAPHIQUE LAUPEN-BERNE

Tre års giltighet

Enligt konversionen från Stockholmskongressen 1924 blev en regler införd att varje land är skyldigt att lagstifta mot, och bestraffa förfalskning och bedrägligt användande av id-kortet artikel 79.

Antal utfärdade kort är nu svårare att få fram enär de redovisas för fem års perioder, och ej som tidigare för respektive kalenderår.

Innehavare Carl Artur Carlsson kortet utfärdat 19-10-1930 Mårdaklef av postjänstemannen A Kleve med normalstämplar 33 Kostnaden för kortet betalades med 50 öre Facit nr 182. 2x25 öre Gustav V

Kort i format 148 x106 mm

Text: ORELL FÜSSLI ZÜRICH Nytt tryckeri och design

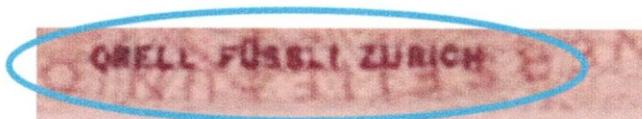

Detta nya utförande av kort har en rosa-lila färgton på insidan där fotografiet monteras. Utsidan av kortet har däremot en snarlik färg av tidigare utgåvan. Det skall tilläggas att denna kortmodell ej skulle förses med postens stämpel på yttersidan.

Innehavare
Titel : Volontär
Nils Sture Verner
Wilhelmsson
kortet utfärdat
11-6-1938 i
Karlsborg
posttjänstemannen
"Cristersson" med
normalstämpel
59 grotesk stil
betalades med
50 öre med
Facit nr 192

Stämpeln vid numret 2365M
Kungliga Medicinalstyrelsen

Tre års giltighet

Kort i format 148 x 106 mm Text: ORELL FÜSSLI ZÜRICH Frankerings alternativ.

Innehavare
Titel :Sjömanskåren
Karlskrona
Bror Yngve Johansson
kortet utfärdat
30-6-1938
Stockholm 1 ank B
av postjänstemannen
"oläsligt"
Betalades med
50 öre med lite
ovanligare märken
för detta ändamål
av jubileums karaktär
Facit nr 263 och 268

Innehavare

Titel: Kassörska
Iris Maria Olofsson
kortet utfärdat
Ed 7-8-1940
normalstämplar 58
postjänstemannen
G Larsson
Facit nr 323
Linné 50 öre

1939 konferens
i Buenos Aires
ländernas max
avgift sänktes.
Avgiften och
giltighetstiden
oförändrad i
Sverige.

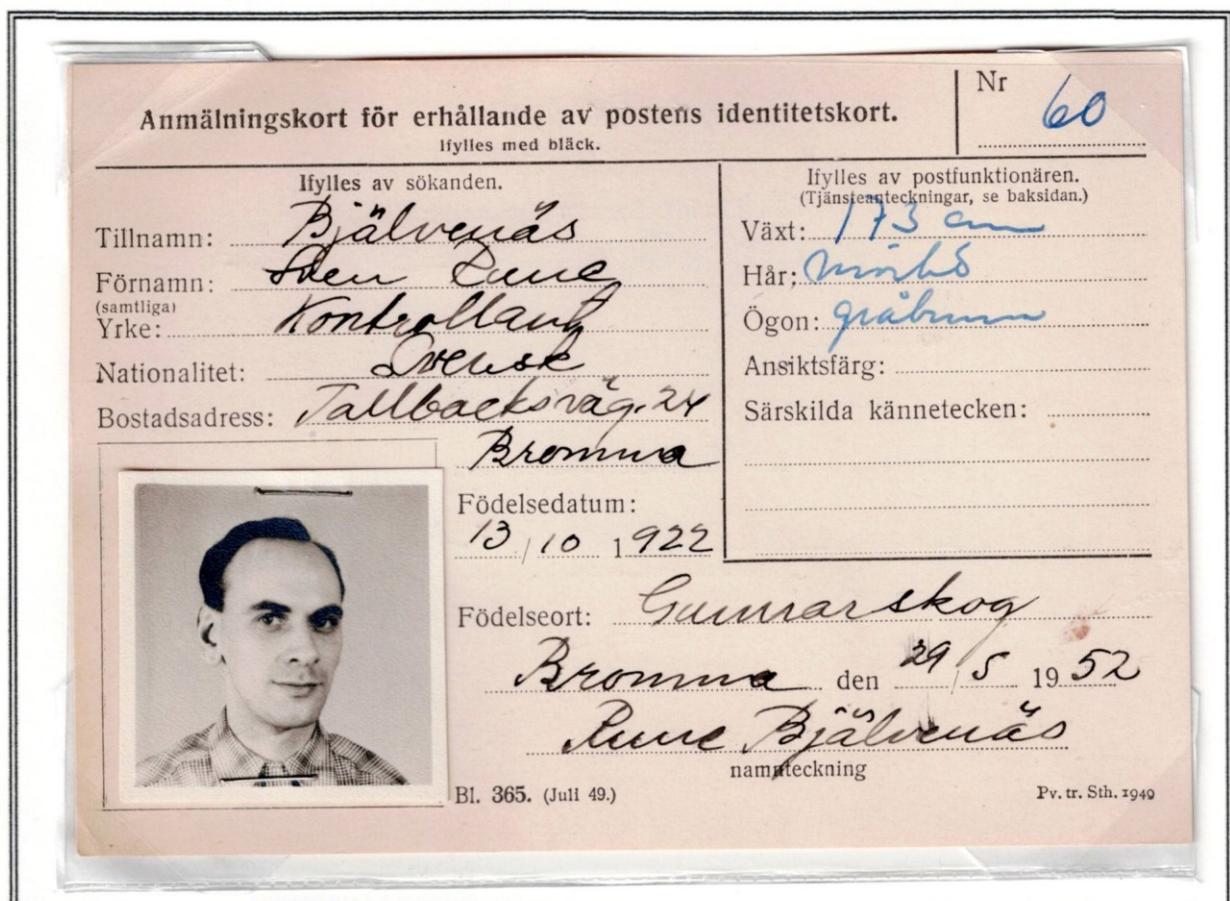
Kort i format 148 x 106 mm

Text: ORELL FÜSSLI ZÜRICH Sista år 1953 typ 1

Anmälningsskort för erhållande av postens identitetskort Bl.365 (Juli 49) Postverkets tryckeri 29-5-1952

Baksidan: plats för Tjänsteanteckningar hur identiteten är styrkt, vem post-funktionären som utfärdat stämpplat Postexpeditionen Ulvsunda 3 29-5-1952 Stations mästaren Anilinstämpel

Högst intressant och ovanlig blankett kundens ansökan att erhålla identitetskort även en för posten avsedd som arkivreferens till det utfärdade kortet med samma Id-nummer.

Älvsjö 18-3-1953

Betalades med
Facit
284 50 öre
Tre kronor

Tre års giltighet
kostnad 50 öre

Kortets baksida
på vänster sida
tryckeriet redo-
visat se försto-
ring på 1938 års
blad
med förstoring
av texten

Kort i format 148 x 106 mm

Text tryckeri : ORELL FÜSSLI ZÜRICH Ny design under 1953.

Innehavare:
Gösta Edvard
Wilhelm
Tornborg
Tecknare
Stockholm 1
30-11- 1953
Upplysnings
avdelningen

Betalades med
Facit nr 284
50 öre
Tre kronor
Giltighetstid :
Tre år

Utfärdat
18-2-1954
Göteborg 2
Facit 406 a
2 x 25 öre
Gustav VI

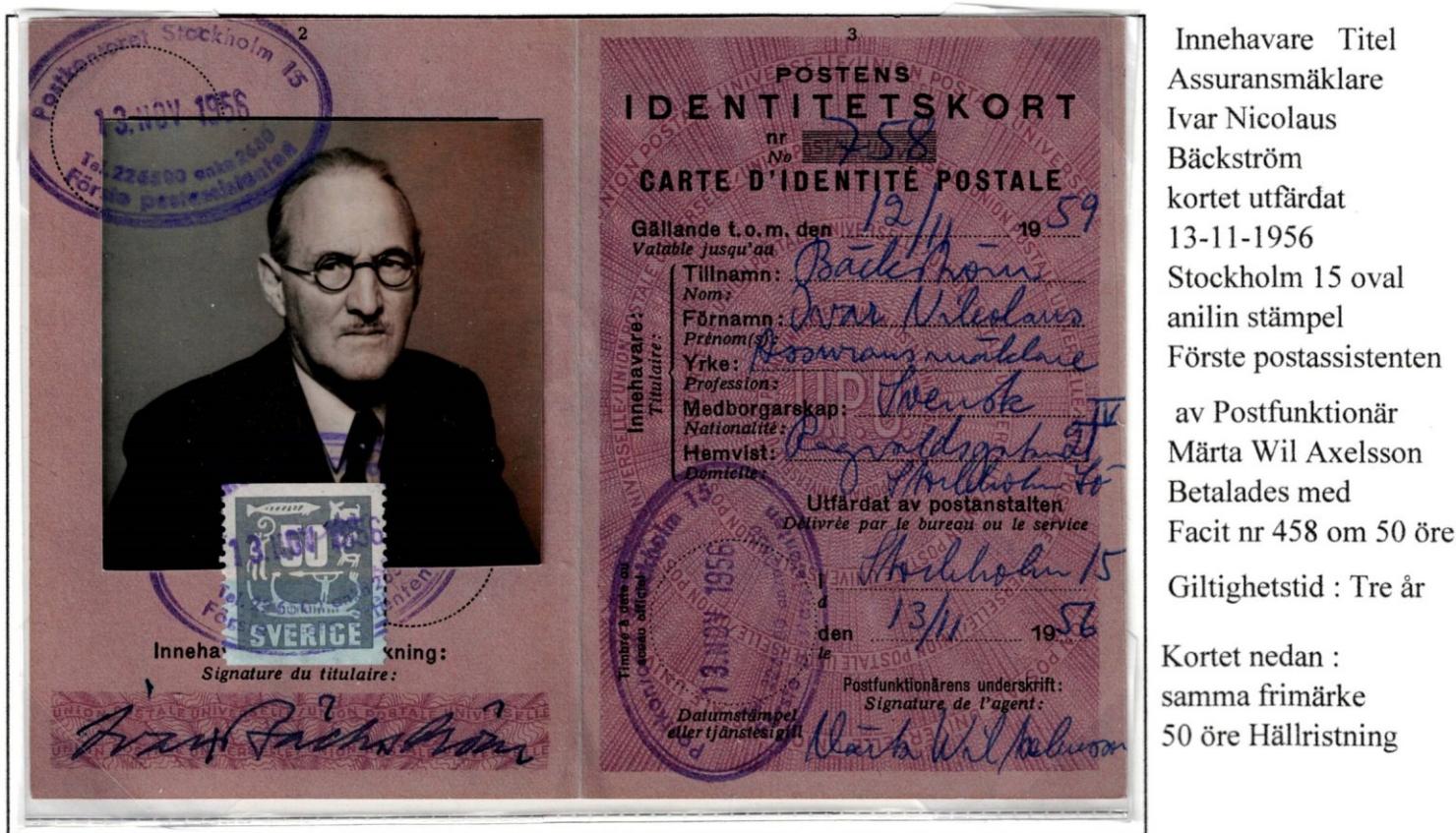
Detta kort utfärdat 1953 är det tidigaste jag har för närvarande med utseendet likt kortets utsida.

Tryckeriets namn på vänstra halvan samt nytt tryck BL 364 höger halva av kortet

¹⁾ Les indications du signallement doivent, le cas échéant, porter une traduction interlinéaire en langue française.

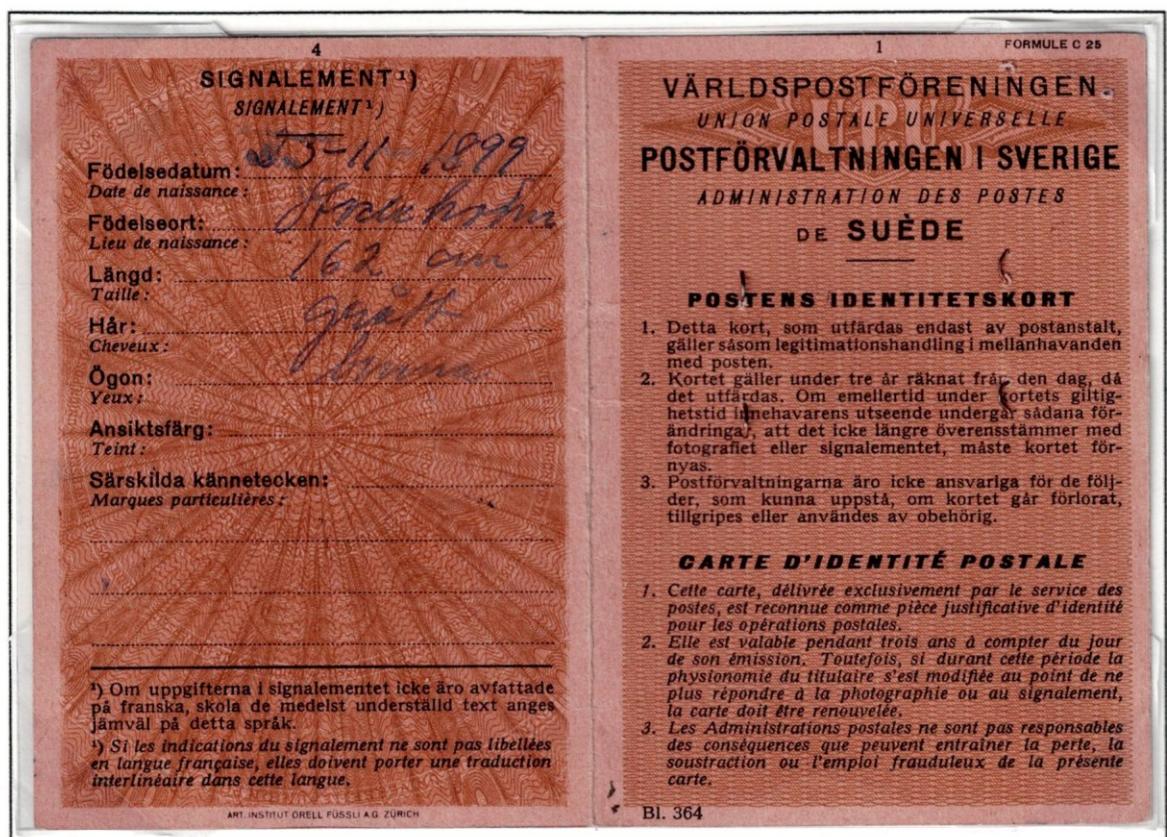
traction ou l'emploi frauduleux de la présente carte.

Format 148 x 104 mm. Text tryckeri : ART.INSTITUTE ORELL FÜSSLI A.G ZÜRICH (A.G. nytt)

Helt nytt utseende även på insidan har ändrats utförande Posttjänstemannen har blivit Postfunktionär.
Ett helt omgjort utförande på alla sidor.

Hela textavsnitt har omarbetats det är inte så mycket som är exakt likt det gamla men blankett nummer 364 kvarstår sidor numrerats och upp fått Formule C 25 beteckning höger övre marginal samt sidnummer.

Anmälningsskort för erhållande av identitetskort samt för postens dokumentation

 Ifylles med bläck eller skrivmaskin.		Anmälningsskort för erhållande av postens identitetskort		Löp. nr <i>173</i>
Tillnamn och fullständiga förnamn <i>Jan-Erik Sieben Källman</i>	Yrke <i>Svenk</i>	Medborgarskap <i>Svenk</i>		
Hemvist <i>Stängjärnsvägen 8. Bromma.</i>	Födelsedatum (dag, månad, år) <i>23 Juni 1943</i>	Födelseort <i>Drottningholm</i>		
Sökandens namnteckning <i>Jan-Erik Källman</i>				
Tjänsteanteckningar (ifyllas av postfunktionären)				
Längd i cm	Hår	Ugon		
Övriga anteckningar		Sätt för legitimation <i>Fl. bet 23-6-1943</i>		
Underskrift av postfunktionären <i>A. Leyler</i>				
Bl. 365. (Juni 54.) Pv. tr. Sth. 1955+				
				
				

Blankett 365 (juni54) Pv.tr. Sth 1955 mot den tidigare blanketten med helt tom baksida

Anvisningar för ifyllande av tjänsteanteckningar.

1. Under rubrikerna "Hår" och "Ögon" anges något av nedanstående uttryck

Hår	Cheveux	Hår	Cheveux	Ögon	Yeux
Ljusblont	Blond clair	Rött	Roux	Blå	Bleus
Mellanblont	Blond moyen	Gråsprängt	Grisonnants	Grå	Gris
Mörkblont	Blond foncé	Grått	Gris	Ljusbruna	Marron clair
Brunt	Châtais	Vitt	Blancs	Mörkbruna	Marron foncé
Svart	Noirs	Skallig	Chauve		

2. Uppgift om ansiktsfärg ifylles endast i sådana i Sverige sällsynta fall, då det bör markeras, vilken ras vederbörande tillhör. Beträffande särskilda kännetecken torde ytterst sällan sådana förhållanden föreligga, att uppgifter i detta hänseende behöva ifyllas.

3. Personbeskrivningen skall vid postkontor anges på svenska och franska och vid postexpedition och poststation på svenska.

4. Identitetskort gäller under tre år, räknat från och med den dag, då det utfärdats.

Anmälningeskort för erhållande av identitetskort (begagnat Ulvsunda 3 10-9-58)
 Blankett 365 (Okt 52 Pv.tr. Sth 1952 Blanketten baksida identisk med anmälningeskortet (juni 54)

		Anmälningeskort för erhållande av postens identitetskort		Löp. nr 190
Efternamn och fullständiga förnamn <i>Finnodis Åter Maysiks</i>		Yrke <i>Hygienmekaniker</i>		Nationalitet <i>Svensk</i>
Bostadsadress <i>Marsvästsvägen 6 Bromma</i>		Födelsedatum <i>1932</i>		Födelseort <i>Helsingfors</i>
Datum <i>10/9 1958</i>	Sökandens namnteckning <i>Finnodis Åter Maysiks</i>			
Tjänsteanteckningar (ifyllas av postfunktionären)				
Längd	Hår	Ögon	Ansiktsfärg	
Särskilda kännetecken		Sätt för legitimation		
Underskrift av postfunktionären <i>A. Boijes</i>				
BL 365. (Okt. 52.) Pv. tr. Sth. 1952+				

Blankett 365 (okt 58) 1958 Begagnad Bromma 27-8-59

		ANMÄLNINGSKORT för erhållande av postens identitetskort		Löp. nr 272
Tillnamn och fullständiga förnamn <i>KRÖLING KURT GUSTAF OLAF</i>		Yrke <i>1. BYRÅSEKRETERARE</i>		Medborgarskap <i>SVENSK</i>
Fullständig fast bostadsadress (hemvist) <i>SOLLERÖVÄGEN 10 BROMMA</i>		Födelsedatum (dag, månad, år) <i>21. 8. 1910</i>		Födelseort <i>STOCKHOLM</i>
Sökandens namnteckning <i>Kurt Kröling</i>				
Tjänsteanteckningar (ifyllas av postfunktionären)				
Längd <i>170 cm</i>	Hår <i>brun</i>	Ögon <i>blågröna</i>		
Övriga anteckningar		Sätt för legitimation		
Underskrift av postfunktionären <i>Bertil W. Pers</i>				
BL 365 (Okt. 58) +Pv tr Sth 1958				

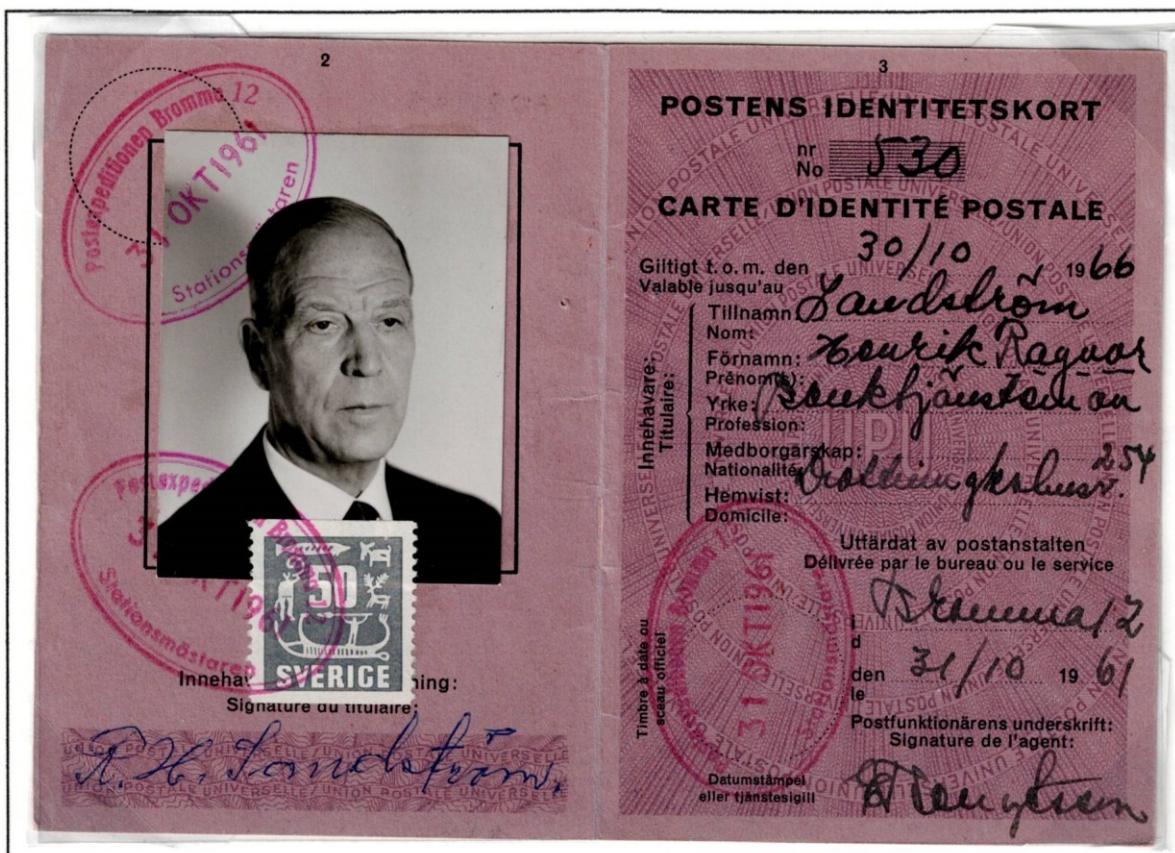
Framsida i blanketterna i huvudet "Anmälningeskort" där på ny rad
ej likt tidigare utgåva samt texten vid postens emblem

ORELL FÜSSLI ARTS GRAPHIQUES S.A. ZÜRICH (ny formulering bolag + fem års giltighet)

Kostnaden för korten fortfarande 50 öre trots längre giltighetstid.

Korten samma utförande fem års giltighetstid kort ovan utställt 2-5-1960 med 2x25 öre Gustav VI F. 415

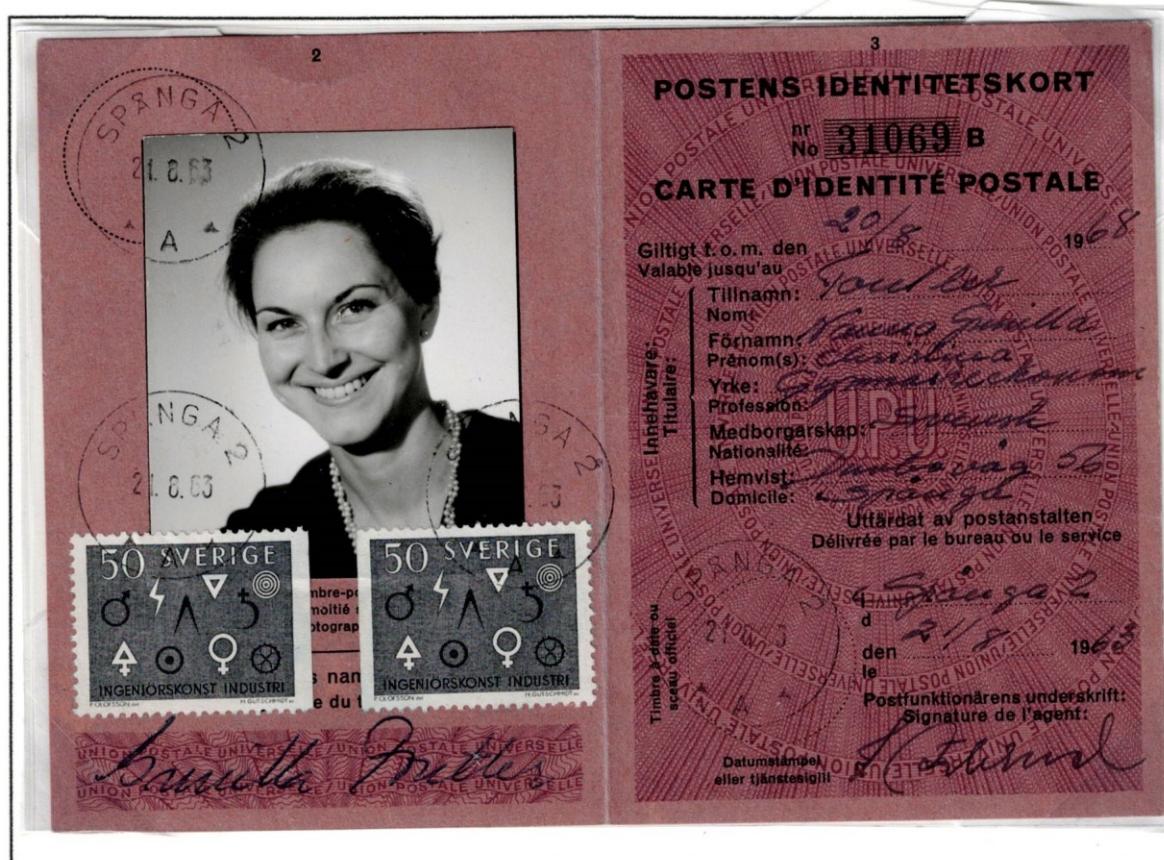

Utsidan av kortet övre marginal 4. Vänster 1 höger hörn C25. Insidan foto nr 2, text och numreringssida 3

Mitt tidigaste med 1 kronas 1962 (ORELL FÜSSLI ARTS GRAPHIQUES S.A.ZÜRICH)

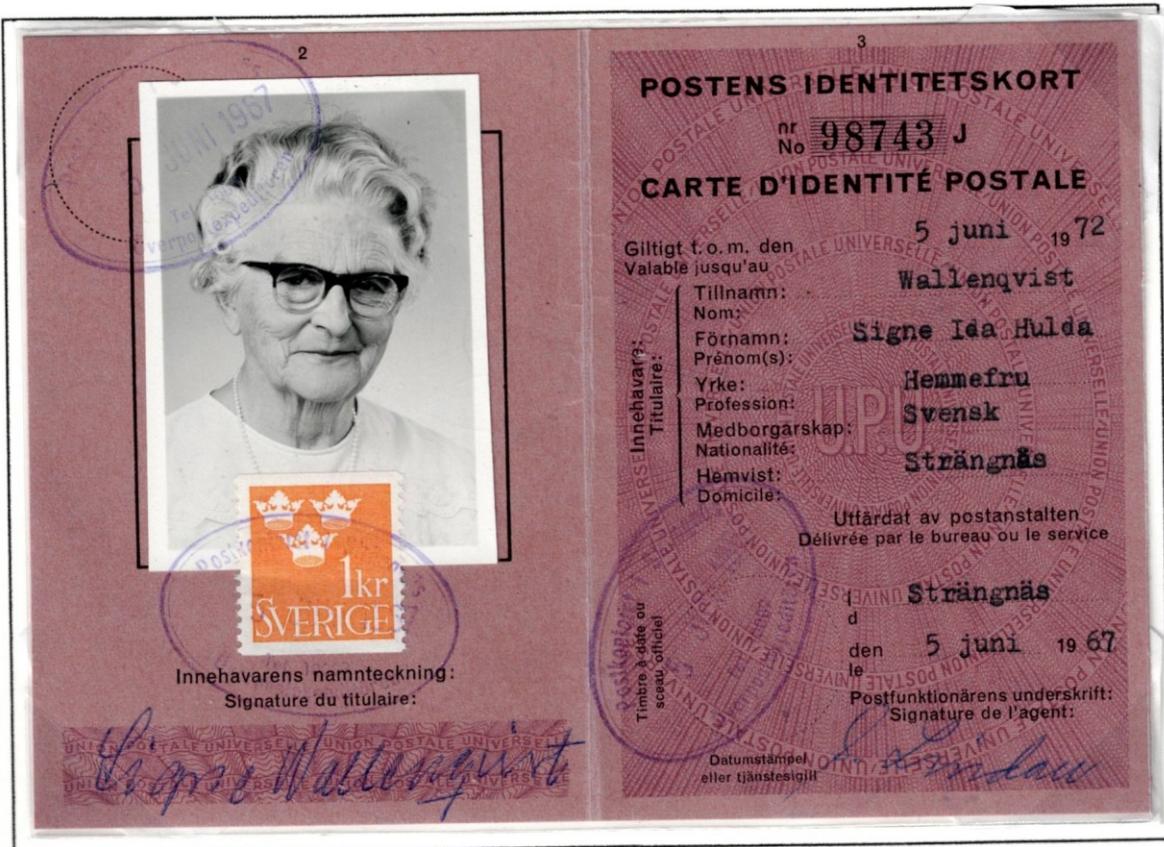

20-8-1962 Bromma 12 Stationsmästaren Facit 531 2 x 50 öre Nobelpris

21-8-1963 Spånga 2 Kort med fem års giltighet, kostnad 1 kr. Facit: 546 2 x 50 öre Ingenjörskonst

Utställd 5-6-1967 Strängnäs Typ 4

ORELL FÜSSLI ARTS GAPHIQUES S.A. ZÜRICH BL. 2142.02 TYP 5 (NYTT BLANKETT NUMMER)

Detta mitt senaste datum utställd 17-4-1969 Bromma 5 år giltigt kostnad 1 krona, Trandansen

